

แผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

Master Plan for Arts and Culture Learning Center for Thai Mon Ramannadesa Ban Nong Ling' Community Enterprise, Song Phi Nong District, Suphanburi Province

กฤตย์ดนัย ธารารัตนสุวรรณ¹, รัตนาภรณ์ จันทรา^{2*}, อภิภู สิทธีภูมิมงคล³,
ธนพัฒน์ ศรีวรรณะ⁴, ศิวพร ลินทะลือก⁵

Krittanai Thararattanasuwan¹, Rattanaporn Chanthra^{2*}, Apipoo Sittipoommonhkol³,
Thanaphat Srivantana⁴, Siwaporn Linthaluek⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี และ 2) จัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วใช้วิธีการเชิงสำรวจกับประชากร จำนวน 294 คน และใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ

ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า 1. แผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ประกอบด้วย (1) โครงการแผนพัฒนาด้านกายภาพ และงบประมาณของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง (2) โครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีเชื้อสายมอญรามัญ (3) โครงการส่งเสริมอาชีพผ้าทอเชื้อสายมอญรามัญให้เป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว และ 4) โครงการประชาสัมพันธ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง และ 2. แผนหลักในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และอำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน

คำสำคัญ: แผนแม่บท, ศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม, เชื้อสายไทยมอญรามัญ, กลุ่มวิสาหกิจชุมชน, สุพรรณบุรี

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹ รองผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษาและพันธกิจพิเศษมหาวิทยาลัยมหิดล

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹ Lecturer Technical Education, Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of TechnologySuvarnabhumi

² Deputy Director of Educational Technology and Special Affairs, Mahidol University

³ Lecturer Computer Engineering, Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of TechnologySuvarnabhumi

* Corresponding author: rattanaporn.c@rmutsb.ac.th

Abstract

The objective of this study are to 1) investigate the need for the development of an art and culture learning center for Thai Mon Ramannadesa, Ban Nong Ling's community enterprise, Bo Suphan, Song Phi Nong District, Suphanburi Province; and 2) create a master plan for an art and culture learning center for Thai Mon Ramannadesa, Ban Nong Ling's community enterprise. This research was conducted by researchers who analyzed and synthesized documents and related research and then used survey methods with demographics using questionnaires. 294 people and used focus group discussion techniques with 12 experts, who then wrote the master plan for Thai Mon Ramannadesa, Ban Nong Ling's community enterprise. The main results of the research were as follows: 1. The master plan for an art and culture learning center for Thai Mon Ramannadesa, Ban Nong Ling's community enterprise, consists of 4 parts: (1) a physical and budget development plan project for Ban Nong Ling's community enterprise; (2) a Mon Raman art and cultural preservation project; (3) Mon Raman weaving career promotion projects to become OTOP products at the 5-star level; and (4) a public relations project for Ban Nong Ling's community enterprise. 2. The main plan for managing the Thai Mon Raman arts and culture learning center is a vision, mission, authority, and responsibility for administration.

Keywords: Master Plan, Arts and Culture Learning Center, Thai Mon Ramannadesa, Community Enterprise Suphanburi

บทนำ

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการดำเนินงานทางด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ โดยการส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่า ในเรื่องศิลปะและวัฒนธรรมที่ควรปลูกฝังส่งเสริม และพัฒนาสิ่งที่ดงาม และวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ให้ยังคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่สวยงามให้เกิดในจิตสำนึก และในวิถีชีวิต มีความเชื่อมั่นในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งในเรื่องความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมใหม่ๆ จะเห็นได้ว่าการอนุรักษ์ คือ การสงวนปกป้องรักษาจากความสูญเสียดังกล่าวเพื่อทำให้มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านั้นสามารถให้ความสุขทางจิตใจของผู้คนและของ

คนรุ่นต่อไป โดยการปฏิบัติหรือดำเนินชีวิตไม่ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากร ฉะนั้น การอนุรักษ์จึงเป็นสิ่งที่ผู้คนทุกยุคทุกสมัยควรตระหนักและระมัดระวัง เนื่องจากต้องเกี่ยวข้องกับการเข้าไปกระทำหุตุยั้งขัดขวางการเสื่อมของสิ่งของวัตถุเดิมทำให้เปลี่ยนรูปลักษณะและบางครั้งอาจยากต่อการฟื้นฟูให้คืนสภาพได้ดังเดิม (Weaver, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับ กรมศิลปากร (2544) ที่กล่าวถึง การอนุรักษ์ (Conservation) คือ การใช้และบริหารจัดการทรัพยากรทั้งที่เป็นธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นอย่างฉลาด ตลอดจนมีการวางแผนอย่างรอบคอบสำหรับการนำทรัพยากรเหล่านั้นมาใช้งาน เพื่อให้บรรลุความต้องการของผู้ใช้งาน นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการป้องกัน การดูแล และการรักษา เพื่อให้งดคุณค่าไว้ให้ลูกหลานสืบไป

ปัจจุบันในเขตพื้นที่ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิงนั้น มีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาอยู่หลายสิบต้น และมีต้นไม้ขนาดกลางและเล็กอีกหลายสิบต้น รวมถึงพันธุ์ไม้คลุมดิน พันธุ์ไม้ทรงพุ่มหลากหลายชนิดหากแต่ไม่ได้มีการตัดแต่งและปลูกให้เป็นระเบียบ รวมถึงการเลือกใช้พันธุ์ไม้ในการตกแต่งยังไม่เหมาะสม ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง มีทัศนียภาพที่สวยงามเพื่อรองรับการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และชุมชนจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงทัศนียภาพให้ดูเหมาะสมสวยงาม

มีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนเป็นแผนชีวิตแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดเป้าหมายว่า “ชุมชนจะไปทางไหนและจะไปให้ถึงที่นั่นได้อย่างไร” ยุวดี (2562) โดยได้ศึกษาแนวทางการจัดทำแผนแม่บทชุมชนต่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูมิปัญญาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าต้นน้ำผืน การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยอโศก และคณะ (2561) ซึ่งได้พัฒนาแผนแม่บทการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดภูเก็ต หรือแม้กระทั่ง Pattarachit Choornpol Gozzoli และ Roberto Bruno Gozzoli (2564) ได้ทำการวิเคราะห์แผนแม่บทของแหล่งมรดกโลกในประเทศไทย

จากความต้องการของคนไทยเชื้อสายมอญรามัญ บ้านหนองลิง ต. บ่อสุพรรณ อ. สองพี่น้อง จ. สุพรรณบุรี ที่มีต่อการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของตนเองไว้ เพื่อส่งต่อไปยังลูกหลานเพื่อให้คงอยู่สืบไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงควรจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ สำหรับการพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อเป็นสถานที่สำหรับศึกษาศิลปะ วัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น และส่งเสริม

การท่องเที่ยวของชุมชนให้ยั่งยืน และเป็นแนวทางในการจัดทำแผนในด้านอื่นๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี
2. เพื่อจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

ประชากร ได้แก่ ชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี มี จำนวน 1,114 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมเชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณ ของ Taro Yamane (1973) เนื่องจากมีจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ .05 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสูตรสามารถกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 294 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่จัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ชาวบ้านหนองลิง จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านปกครองอำเภอ จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาแผนแม่บท จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านท่องเที่ยว จำนวน 1 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่จัดทำแผนหลักในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมเชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ชาวบ้านหนองลิง จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านปกครองอำเภอ จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาแผนแม่บท จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านท่องเที่ยว จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้เพื่อศึกษาความต้องการแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 แบบสอบถามที่มีข้อความเกี่ยวกับความต้องการแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต. บ่อสุพรรณ อ. สองพี่น้อง จ. สุพรรณบุรี ตามกรอบที่ศึกษา คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างการบริหาร การบริการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ประเด็นความต้องการ

ตอนที่ 3 ความเห็นต่อความต้องการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

1.2 นำแบบสอบถามไปให้ที่ปรึกษาตรวจเพื่อขอคำแนะนำการตรวจแก้ไข

1.3 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ถ้าแน่ใจว่าสอดคล้องให้คะแนน +1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้องให้คะแนน 0 คะแนน และถ้าแน่ใจว่าไม่สอดคล้องให้คะแนน -1 คะแนน โดยพิจารณาความเหมาะสมของคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.4 แก้ไขแบบสอบถามตามผลการประเมินและตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบประเมินดังกล่าวไปให้กลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1.6 นำแบบสอบถามไปใช้สำหรับศึกษาความต้องการแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้เพื่อจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามโครงสร้างตามกรอบที่ศึกษา คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างการบริหารการบริการ

2.1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ร่างแบบคำถามสนทนากลุ่ม โดยกำหนดตามกรอบที่ศึกษา

2.1.3 นำกรอบคำถามสนทนากลุ่ม ไปให้ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ แก้ไข

2.1.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.1.5 ดำเนินการแก้ไขตามผลการสนทนากลุ่ม และตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.1.6 นำคำถามสนทนากลุ่มไปใช้กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน เพื่อให้ได้แผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาความต้องการแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการคำถามสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทปบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาสถานภาพปัญหาแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี วิเคราะห์โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดย หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ประเด็นความต้องการโดย หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ความเห็นต่อความต้องการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์จากเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลจากการถอดเทป วิเคราะห์จากเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

แผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ประกอบด้วยผลการศึกษาความต้องการและผลการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

ผลการศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี สรุปรายได้ตาราง 1

ตาราง 1 ผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความต้องการ
ชุมชนควรมีแผนแม่บทการพัฒนาฟื้นฟู	3.86	0.61	มาก
ควรมีแผนแม่บทพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและ สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น	4.59	0.53	มากที่สุด
ควรมีแผนแม่บทพัฒนาเป็นรวบรวมและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.00	0.59	มาก
การจัดทำแผนแม่บทควรมีการระดมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งภาครัฐ เอกชน และคนในท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
แผนแม่บท ในด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจะเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมผลงานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น	4.04	0.59	มาก
แผนแม่บทการพัฒนาฟื้นฟู จะสามารถทำให้วัดเป็นแหล่งค้นคว้า ส่งเสริมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่น	3.90	0.60	มาก

จากตาราง 1 แสดงผลการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ ด้านความต้องการแผนแม่บทการพัฒนา เป็นสถานที่เที่ยวใหม่ของชุมชนมีความต้องการมากที่สุด 2 ข้อ คือ การจัดทำแผนแม่บทควรมีการระดมความคิดจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งภาครัฐ เอกชน และคนในท้องถิ่น ($\bar{X}=5.00$) และควรมีแผนแม่บทพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและ สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น ($\bar{X}=4.59$) และมีความต้องการอย่างมาก 4 ข้อ คือ แผนแม่บท ในด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจะเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมผลงานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ($\bar{X}=4.04$) ควรมีแผนแม่บทพัฒนาเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X}=4.00$) แผนแม่บทการพัฒนาฟื้นฟู จะสามารถทำให้วัดเป็นแหล่งค้นคว้า ส่งเสริม

เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมที่มีในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.90$) ชุมชนควรมีแผนแม่บทการพัฒนาฟื้นฟู ($\bar{X}=3.86$)

2. แผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ

จากผลการศึกษาความต้องการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ สู่การพัฒนาแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี เพื่อจัดทำแผนหลักในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี อย่างยั่งยืน คณะผู้วิจัยได้จัดทำแผนแม่บทให้สอดคล้องคล้อยกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ซึ่งสามารถสรุปผลวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม
เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง

แผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง มีวิสัยทัศน์ คือ “สืบสานศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ บ้านหนองลิง อย่างยั่งยืน” โดยมีพันธกิจ 4 ด้าน ดังนี้

พันธกิจที่ 1 อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โดยจัดทำโครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เชื้อสายมอญรามัญ สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ รวมทั้งสร้างเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมของชาวบ้านไทยเชื้อสายมอญรามัญ เช่น ประเพณี ยกธง ผ้าทอเชื้อสายมอญรามัญ

พันธกิจที่ 2 สืบสานงานผ้าทอ เชื้อสายไทย โดยจัดโครงการส่งเสริมอาชีพผ้าทอเชื้อสายมอญรามัญให้เป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว พัฒนาสินค้า OTOP ให้ได้รับการรับรองเป็นสินค้า

OTOP 5 ดาว โดยการจัดการอบรมให้ ความรู้แก่ผู้ผลิตในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าสินค้า การออกแบบ และการควบคุมคุณภาพการผลิต อาศัยวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐที่ให้การส่งเสริมความรู้ในด้านดังกล่าว อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ กำหนดยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านทางสื่อต่างๆ ทั้งสื่อในท้องถิ่น เช่น เคเบิลทีวี วิทยุชุมชน หรือสื่อหลัก เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และผ่านทาง Internet จัดทำแผน Road Show และออกงานแสดงสินค้าต่างๆ ทั้งในตัวจังหวัดและนอกจังหวัดอย่างต่อเนื่อง ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการในการช่วยจัดจำหน่ายสินค้า โดยเริ่มจากหน่วยงานราชการระดับท้องถิ่น จังหวัด จนถึงระดับประเทศ ฝึกอาชีพการทอผ้า และประชาสัมพันธ์ผ่านตามแผนประชาสัมพันธ์ของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านหนองลิง

พันธกิจที่ 3 บริการแหล่งเรียนรู้ เชื้อสายไทย โดยจัดการศูนย์การเรียนรู้ จัดหลักสูตร ท้องถิ่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ของชาวไทยเชื้อสายมอญรามัญใช้สอนในโรงเรียน ของท้องถิ่น รวมถึงการทำวิจัยเพื่อรวบรวมข้อมูล ด้านวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสาย มอญรามัญเพื่อบันทึกเป็นองค์ความรู้ จัดแสดง นิทรรศการเผยแพร่สู่สาธารณะ และจัดทำโครงการ ประชาสัมพันธ์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง

พันธกิจที่ 4 บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสู่ผู้รับบริการด้วยความพึงพอใจ โดยมีผลงานหลายส่วนร่วมกันสนับสนุนการบริหาร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ บ้านหนองลิง ทำหน้าที่กำกับและติดตามการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ ออกข้อบังคับในการบริหารงานศูนย์ และตรวจสอบรายได้ของการบริหารงานศูนย์การเรียนรู้ จัดการศูนย์การเรียนรู้ บริหารงานจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนงาน การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้ ด้านต่าง ๆ รวมทั้งข่าวสาร สารความรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่าทันสถานการณ์โลกรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน องค์ความรู้ที่มี อยู่กระจัดกระจายในชุมชน และจัดการให้เป็น หมวดหมู่ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ประชาชน สามารถเข้าไปสืบค้นศึกษาและเรียนรู้ได้ตลอดเวลา งานธุรการและประชาสัมพันธ์ งานด้านภูมิทัศน์ งานทำความสะอาด งานตกแต่งปรับปรุงภูมิทัศน์ งานนิทรรศการ งานแสดงประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ไทย มอญรามัญบ้านหนองลิง งานแสดงศิลปะ ทัศนกรรมชาติพันธุ์ไทย มอญรามัญบ้านหนองลิง งานแสดงประเพณีและวัฒนธรรมชาติพันธุ์ไทย มอญรามัญบ้านหนองลิง งานจัดจำหน่าย งานขาย

งานลงบันทึกการขายสินค้า งานรวบรวมสินค้า จัดหาสินค้าในชุมชน จัดวางสินค้า

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี จนทำให้ทราบว่าชุมชนมีความต้องการอย่างมากที่จะให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีเชื้อสายไทยมอญรามัญ จากนั้นนำไปสู่การจัดทำแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ โดยผู้เชี่ยวชาญจนได้ทั้งหมด 4 โครงการและผ่านกระบวนการรับรองโดยฉันทามติของตัวแทนชุมชน จากนั้นได้มีการจัดทำแผนหลักในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมเชื้อสายไทย มอญรามัญ โดยผู้เชี่ยวชาญ จนได้แผนหลักในการบริหารศูนย์การเรียนรู้ ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมตา จงมีสุข, จุลดิศ คัญทัพ (2564) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านวิสัยทัศน์ร่วม ซึ่งเป็นการสร้าง วิสัยทัศน์ในการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และสามารถส่งเสริมให้ ชุมชนเกิดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการส่งเสริมพลังอำนาจ สร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ พร้อมทั้งบูรณาการให้เข้ากับวัฒนธรรม ค่านิยม คุณค่าของชุมชนที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาได้ และยังประกอบด้วยภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่จะมาช่วยขับเคลื่อนชุมชนประกอบด้วย ภาคีเครือข่าย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภาคีเครือข่ายองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสุพรรณ ภาคีเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจ ผักอินทรีย์ ภาคีเครือข่ายเกษตรอำเภอ ภาคีเครือข่ายบริษัทประชารัฐสุพรรณบุรี

จากข้อความข้างต้นจึงชี้ให้เห็นว่าแผนแม่บทศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทยมอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยนั้นได้ทำการศึกษาวิจัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยหากจะนำไปปรับใช้การบริหารงาน ต้องคำนึงถึงบริบทแต่ละพื้นที่เพื่อให้มีความเหมาะสม

1.2 ควรมีการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในการช่วยเหลือหรือดำเนินกิจกรรมให้มากกว่าที่เป็นอยู่

1.3 องค์กรท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมชุมชนให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการนำมายขยายผลโดยนำหลักบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม เชื้อสายไทย มอญรามัญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองลิง ต. บ่อสุพรรณ อ. สองพี่น้อง จ. สุพรรณบุรี และนำมาประเมินหาประสิทธิภาพเพื่อต่อยอดงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2544). *คู่มือถวายเป็นความรู้แก่พระสังฆาธิการในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สมานพันธ์.

ยุวดี พ่วงรอด. (2562). แนวทางการจัดทำแผนแม่บทชุมชนต่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูมิปัญญาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าต้นน้ำเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูมิลำเนา. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 8(2), 92-103.

อมตา จงมีสุข, จุลดิศ คัญทัพ. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. *วารสารการบริหารและนิตเทศการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(1), 81-91.

อรไท ครุฑเวโช, วสันต์ จันทร์ประสิทธิ์, วรพจน์ ตรีสุข3, วิสา ราชกิจชอบ. (2561). การพัฒนาแผนแม่บทการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดภูเก็ต. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 4(2), 206-230.

Pattarachit Choompol Gozzoli, Roberto Bruno Gozzoli, (2564). Analysis of Master Plan for the World Heritage Sites in Thailand: A Documentary Research. *วารสารสหศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 21(2), 2-28.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.

Weaver Martin E.. (1993). *Conserving Buildings: Guide to Techniques and Materials*. New York: John Wiley & Sons.